

Єршова К.Є. студент гр. 281-21-1

Науковий керівник: Петренко О.С., к.держ. упр., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)

ЕТИЧНІ ОБМЕЖЕННЯ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Анотація

Досліджено етичні обмеження. Визначено види відповідальності

Обмеження – це правило, настанова, що обмежує чий-небудь права, дії тощо. Вони бувають різних видів та стосуються різних сфер життєдіяльності. Обмеження носять превентивний характер, убезпечують від можливих несприятливих наслідків, як суб'єктів по відношенню, до яких діють самі ці обмеження, і інших осіб. У свою чергу етичні обмеження – важлива складова людського життя, яка регулює відносини та зв'язки між соціальними групами, окремими людьми, організаціями, направлена на скеровування процесу роботи, правомірної поведінки, виховує відповідальність за свої дії, вчинки. Цей вид обмежень стосується поведінки людини, її зовнішнього вигляду, принципів, висловлення поглядів та думок тощо.

Етичні обмеження – важлива складова людського життя, яка регулює відносини та зв'язки між соціальними групами, окремими людьми, організаціями. Від зловживань влади громадяни України захищені положеннями Конституції України, іншими законодавчими актами. Однак задля забезпечення гуманістично орієнтованого функціонування державної влади мають бути задіяні й суто моральні та професійно-етичні регулятори. Етичні обмеження публічних службовців визначено Конституцією України, Кодексом адміністративного судочинства України та Кримінальним кодексом України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, загальнообов'язковими для всіх публічних службовців, наказами та посадовими інструкціями.

Етична поведінка державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування ґрунтується на принципах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, визначених Законами України «Про державну службу» і «Про службу в органах місцевого самоврядування» [3, 5]. . Законом України «Про запобігання корупції» фіксуються правила поведінки представників державної влади та місцевого самоврядування щодо законності, пріоритету інтересів, політичної неупередженості, толерантності, об'єктивності, компетентності і ефективності, формування довіри до влади, конфіденційності, утримання від виконання незаконних рішень чи доручень, недопущення конфлікту інтересів, запобігання одержанню неправомірної вигоди або дарунка (пожертви), декларування майна, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру) [4].

Наказ Національного агентства України з питань державної служби (далі – НАДС) від 05 серпня 2016 р. № 158 закріплює загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування [2]. А саме:

- зобов'язує дотримуватись правил етичної поведінки;

- вимагає бути доброзичливим та ввічливим та дотримуватись високої культури спілкування,;
- потребує поважливого ставлення до прав і свобод людини;
- забороняє використання в особистих цілях службового становища, ресурсів та інформації.
- Не допускає використання нецензурної лексики, принизливих коментарів щодо іншої особи, поширення чуток та обговорення особистого життя колег тощо.

У квітні 2021 року наказом НАДС № 72-21 внесено зміни до Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування [1]. У зміни до Загальних правилах поведінки включено норми стосовно протидії дискримінації, сексуальним домаганням та забезпечення гендерної рівності серед державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, запроваджено обов'язок щодо підвищення цифрової грамотності та правил поведінки у цифровому середовищі, додано розділ про доброчесність.

За порушення етичних обмежень публічні службовці можуть бути притягнені до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності. Слід зазначити, що дотримання кожним публічним службовцем етики поведінки є не лише запорукою ефективного та якісного виконання своїх обов'язків, а також забезпечення державою належного виконання своїх функцій, що в першу чергу сприятиме задоволенню потреб суспільства та покращенню рівня життя кожного громадянина. Адже саме поведінка цих осіб і їх ставлення до своїх посадових обов'язків формує довіру суспільства до державних органів і органів місцевого самоврядування та державної служби в цілому.

Перелік посилань

1. Про внесення змін до Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 28 квітня 2021 р. №72 – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0668-21#Text>

2. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : Наказ національного агентства України з питань державної служби від 05 серпня 2016 р. № 158 – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>

3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

4. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

5. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07 червня 2001 р. № 2493-III – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>